

Ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringsparkonto

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringsparkonto (prop. 2012/13:24) för att förhindra möjligheten till skatteplanering. Finansiella instrument som förvaras på ett investeringsparkonto och som är förpliktelser för innehavaren ska enligt förslaget undantas från konventionell beskattning för att förhindra möjligheten att inom ett investeringsparkonto skapa vinster som schablonbeskattas och förluster som beskattas konventionellt.

Lagändringarna har utformats för att tillämpas fr.o.m. den 15 juni 2012 i enlighet med vad som aviserats i en stoppskrivelse till riksdagen (skr. 2011/12:165).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	7
Ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringssparkonto	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Proposition 2012/13:24	8
Skrivelse 2011/12:165	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringsparkonto

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229). Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:24 och lägger skrivelse 2011/12:165 till handlingarna.

Stockholm den 22 november 2012

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Maria Abrahamsson (M), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD), Jacob Johnson (V), Lotta Hedström (MP) och Sven Britton (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet återkommer regeringen med ett förslag som tidigare har aviserats i en stoppskrivelse till riksdagen. Förslaget handlar om retroaktivt verkande skärpningar när det gäller de finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto och som utgör förpliktelser för innehavaren. Dessa ska enligt regeringens förslag undantas från konventionell beskattning för att förhindra möjligheten till skatteplanering genom att inom ett investeringssparkonto skapa vinster som schablonbeskattas och förluster som beskattas konventionellt.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut framgår av bilaga 1. Regeringens förslag till lagtext återges i bilaga 2.

Bakgrund

Den 1 januari 2012 infördes ett schablonbeskattat sparande för vissa direktägda finansiella instrument, benämnt investeringssparkonto. I lagen (2011:1268) om investeringssparkonto infördes villkor för den nya sparformen, och i inkomstskattelagen (1999:1229) infördes bestämmelser om beskattning av finansiella instrument och kontanta medel på investeringssparkonto.

Ett av huvudsyftena med sparformen investeringssparkonto var att det skulle bli enklare för fysiska personer att investera i finansiella instrument. Finansiella instrument och kontanta medel på ett investeringssparkonto schablonbeskattas. Det innebär att kontoinnehavaren inte ska redovisa kapitalvinster och annan avkastning på sådana tillgångar. På motsvarande sätt får kapitalförluster och utgifter på sådana tillgångar inte dras av. I stället ska kontoinnehavaren i inkomstslaget kapital ta upp en schablonmässigt beräknad intäkt. Denna intäkt baseras i huvudsak på marknadsvärdet på de tillgångar som förvaras på investeringssparkontot under det aktuella beskattningsåret och kontoinnehavarens egna inbetalningar till kontot.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag om ändringar i bestämmelserna om beskattning av finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto.

Termen finansiella instrument definieras i 1 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och omfattar överlåtbara värdepapper såsom aktier, penningmarknadsinstrument, fondandelar samt finansiella derivatinstrument som exempelvis optioner och terminskontrakt.

Ett finansiellt instrument kan för den enskilde utgöra både en tillgång och en förpliktelse, vilket bl.a. framgår av inkomstskattelagen (se t.ex. 44 kap. 13 § eller 52 kap. 1 §).

Det finns dock i inkomstskattelagen inte någon definition av vare sig uttrycket tillgång eller förpliktelse. Rent språkligt förstås med tillgång en resurs för innehavaren. I förhållande till ett finansiellt instrument måste tillgång tolkas som att det avser ett finansiellt instrument med en rättighet eller, annorlunda uttryckt, ett positivt värde för innehavaren. Med förpliktelser avses att innehavaren av förpliktelsen har en skyldighet. I förhållande till finansiella instrument är en förpliktelse ett finansiellt instrument med ett negativt värde för innehavaren. Som exempel kan nämnas optioner och terminer, där innehavaren av en option har en tillgång medan utfärdaren av en option har en förpliktelse. När det gäller terminer har den ena parten i ett terminsavtal en förpliktelse och den andra parten en tillgång beroende på vad kursen är på den underliggande egendomen i förhållande till terminskursen.

Enligt 42 kap. 42 § första stycket inkomstskattelagen ska avkastning på tillgångar på ett investeringssparkonto inte tas upp, medan utgifter och kapitalförluster på sådana tillgångar inte får dras av. Betydelsen av uttrycket tillgångar i detta stycke bör enligt regeringen tolkas självständigt, vilket innebär att denna bestämmelse inte omfattar finansiella instrument som är förpliktelser varför allmänna regler gäller för dessa. Det innebär bl.a. att en kapitalförlust på ett finansiellt instrument som är en förpliktelse och som förvaras på ett investeringssparkonto ska dras av inom den konventionella beskattningen.

Nuvarande regler gör det möjligt att genomföra ett skattearbitrage, dvs. att utnyttja skillnaden i effektiv skattesats på och utanför investeringssparkontot. Ett underskott av kapital ger upphov till en skattereduktion som baseras på en nominell skattesats på 30 procent, medan den effektiva skattesatsen som ligger till grund för schablonbeskattningen på investeringssparkonto under normala förhållanden är lägre. Det finns således en risk för att skattskyldiga undgår beskattning på ett sätt som inte var avsett och som inte kan accepteras, varför det är nödvändigt att bestämmelsen ändras.

I propositionen lämnas förslag om att finansiella instrument på ett investeringssparkonto som är förpliktelser ska undantas från konventionell beskattning. Detta ska dock inte gälla kontofrämmande tillgångar som är förpliktelser och som enligt 42 kap. 38 och 42 §§ inkomstskattelagen inte ska undantas från konventionell beskattning. Syftet med förslaget är att förhindra möjligheten till skatteplanering genom att inom ett investeringssparkonto skapa vinster som schablonbeskattas och förluster som beskattas konventionellt.

Regeringen aviserade det kommande förslaget i en skrivelse den 14 juni 2012 till riksdagen (skr. 2011/12:165) och förklarade att det enligt regeringens mening föreligger särskilda skäl att med stöd av undantagsbestäm-

melsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen (1974:152) tillämpa de föreslagna reglerna fr.o.m. dagen efter överlämnandet av skrivelsen till riksdagen, dvs. fr.o.m. den 15 juni 2012.

I propositionen föreslås, precis som i skrivelsen, att regeländringarna ska tillämpas från och med detta datum. Regeringens skrivelse om att det finns särskilda skäl att tillämpa undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen överlämnades till riksdagen den 14 juni 2012. De nya bestämmelserna i 42 kap. 42 § inkomstskattelagen om att förpliktelser ska undantas från konventionell beskattning ska därmed tillämpas på tillgångar och förpliktelser som förtecknats på ett investeringssparkonto efter den 14 juni 2012. Bestämmelserna i deras äldre lydelse gäller för tillgångar och förpliktelser som har förtecknats på ett investeringssparkonto före den 15 juni 2012. Lagändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2013.

Förslaget syftar endast till att upprätthålla den vid införandet avsedda beskattningen av finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto. Förslaget kan därför inte anses ge någon budgetförstärkning.

För enskilda som sparar på ett investeringssparkonto kan förslaget innebära en nackdel eftersom förluster på förpliktelser inte längre får dras av. En sådan rätt till avdrag kan dock inte godtas på grund av de möjligheter till skatteplanering som då uppkommer.

Utskottets överväganden

Ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringssparkonto

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att finansiella instrument på ett investeringssparkonto som är förpliktelser ska undantas från konventionell beskattning med undantag för kontofrämmande tillgångar som är förpliktelser men som enligt 42 kap. 38 och 42 §§ inkomstskattelagen inte ska undantas från konventionell beskattning.

Utskottets ställningstagande

Investeringssparkontot infördes för att göra det enklare för fysiska personer att investera i finansiella instrument. Regeringen har nu uppmärksammat att det finns en möjlighet att utnyttja nuvarande regler till att, i det närmaste utan finansiell risk, med hjälp av investeringssparkonto skatteplanera på ett sätt som inte var avsett när reglerna infördes. Utskottet anser i likhet med regeringen att risken för att sådan skatteplanering genomförs är betydande, och det är därför nödvändigt att vidta åtgärder för att förhindra denna möjlighet till skatteplanering. För att syftet med skattereglerna om investeringssparkonto ska kunna upprätthållas är det därför nödvändigt att förhindra den möjlighet till skatteplanering och kringgående som beskrivs i propositionen. Om åtgärder inte vidtas omedelbart finns det risk för ett inte obetydligt skattebortfall.

Regeringens stoppskrivelse den 14 juni 2012 och lagförslagets föreskrifter om tillämpning fr.o.m. den 15 juni 2012 innebär att effekterna av eventuell skatteplanering och ett fortsatt kringgående av reglerna kan begränsas. De skäl som regeringen har anfört till stöd för en retroaktiv tillämpning utgör enligt utskottets uppfattning sådana särskilda skäl som medför att det är påkallat att med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen föreskriva om retroaktivitet i enlighet med vad regeringen har föreslagit.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet propositionen. Vidare föreslår utskottet att regeringens skrivelse 2011/12:165 läggs till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2012/13:24

Proposition 2012/13:24 Ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringssparkonto:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Skrivelse 2011/12:165

Regeringens skrivelse 2011/12:165 Meddelande om kommande förslag om ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 42 kap. 42 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

42 kap.42 §²

Utdelning, kapitalvinst och annan avkastning på tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto ska inte tas upp. Utgifter och kapitalförluster som avser sådana tillgångar får inte dras av.

Utdelning, kapitalvinst och annan avkastning på tillgångar *och förpliktelser* som förvaras på ett investeringssparkonto ska inte tas upp. Utgifter och kapitalförluster som avser sådana tillgångar *och förpliktelser* får inte dras av.

Första stycket gäller inte

1. tillgångar som avses i 38 §,
2. kapitalvinster eller kapitalförluster på tillgångar som anses ha avyttrats enligt 44 kap. 8 a eller 8 b §, eller
3. ränta på kontanta medel som helt eller delvis avser ett kalenderår då räntesatsen som legat till grund för räntans beräkning någon gång överstigit statslåneräntan vid utgången av november närmast före det kalenderåret.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. Lagen tillämpas på tillgångar och förpliktelser som förtecknas på ett investeringssparkonto efter den 14 juni 2012 och som vid utgången av den dagen inte förvarades på ett investeringssparkonto.

3. Äldre bestämmelser gäller för tillgångar och förpliktelser som har förtecknats på ett investeringssparkonto före den 15 juni 2012.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2011:1271.